केसरिणःअश्वान् पशून्गोजाविमहिषादीन् ॥ कृतान्नंपक्वमन्नं ॥ ४ ॥ ५ ॥ अजादीनांविक्रयेऽग्न्यादयोदेवताएवविक्रीतास्ततश्चायज्ञियोभवतीत्यर्थः विराट्अन्नमितिप्राञ्चः अन्नविक्रयात्पृथिवीविक्रय
पापंभवतीतितेषामाशयः पृथिवीविक्रयात्सर्वदेवतासमष्टिरूपोविराडेवविक्रीतस्तेनतदसंबंधाद्वेदादिरहितोभवतीत्यर्थः ॥ ६ ॥ पक्वेनामस्यविनिमयेपक्वदोदुष्यतिनत्वामदइत्यर्थः ॥७॥ इदमप्यपवदति वय

भीष्मउवाच सुरालवणमित्येवतिलान्केसरिणःपशून् ॥ वृषभान्मधुमांसंचकृतान्नंचयुधिष्ठिर ॥ ४ ॥ सर्वास्ववस्थास्वेतानिब्राह्मणःपरिवर्जयेत् ॥ एतेषांवि
क्रयात्तातब्राह्मणोनरकंव्रजेत् ॥ ५ ॥ अजोग्निर्वरुणोमेषःसूर्योश्वःपृथिवीविराट् ॥ धेनुर्यज्ञश्चसोमश्चनविक्रेयाःकथंचन ॥६॥ पक्वेनामस्यनिमयंनप्रशंसंति
साधवः ॥ निमयेत्पक्वमामेनभोजनार्थायभारत ॥ ७ ॥ वयंसिद्धमशिष्यामोभवान्साधयतामिदं ॥ एवंसंवीक्ष्यनिमयन्नाधर्मोस्तिकथंचन ॥ ८ ॥ अत्रतेवर्त
यिष्यामिपुराधर्मःसनातनः ॥ व्यवहारप्रवृत्तानांतन्निबोधयुधिष्ठिर ॥ ९ ॥ भवतेहंददानीदंभवानेतत्प्रयच्छतु ॥ रुचितोवर्ततेधर्मोनबलात्संप्रवर्तते ॥ १० ॥ इ
त्येवंसंप्रवर्ततेव्यवहाराःपुरातनाः ॥ ऋषीणामितरेषांचसाधुचैतदसंशयं ॥ ११ ॥ युधिष्ठिरउवाच अथतातयदासर्वाःशस्त्रमाददतेप्रजाः ॥ व्युत्क्रामं
तिस्वधर्मेभ्यःक्षत्रस्यक्षीयतेबलं ॥ १२ ॥ राजात्रातातुलोकस्यकथंचस्यात्परायणं ॥ एतन्मेसंशयंब्रूहिविस्तरेणनराधिप ॥ १३ ॥ भीष्मउवाच दानेन
तपसायज्ञैरद्रोहेणदमेनच ॥ ब्राह्मणप्रमुखावर्णाःक्षेममिच्छेयुरात्मनः ॥ १४ ॥ तेषांयेवेदबलिनस्तेभ्युत्थायसमंततः ॥ राज्ञोबलंवर्धयेयुर्महेंद्रस्येवदेवताः ॥
॥ १५ ॥ राज्ञोपिक्षीयमाणस्यब्रह्मैवाहुःपरायणं ॥ तस्माद्ब्रह्मबलेनैवसमुत्थेयंविजानता ॥ १६ ॥ यदाभुविजयीराजाक्षेमंराष्ट्रेऽभिसंदधेत् ॥ तदावर्णायथाध
र्मंनिविशेयुःकथंचन ॥ १७ ॥ उन्मर्यादेप्रवृत्तेतुदस्युभिःसंकरेकृते ॥ सर्वेवर्णानदुष्येयुःशस्त्रवंतोयुधिष्ठिर ॥ १८ ॥ युधिष्ठिरउवाच अथचेत्सर्वतःक्षत्रं
प्रदुष्येद्ब्राह्मणंप्रति ॥ कस्तस्यब्राह्मणस्त्राताकोधर्मःकिंपरायणं ॥ १९ ॥ भीष्मउवाच तपसाब्रह्मचर्येणशस्त्रेणचबलेनच ॥ अमाययामाययाचनियंतव्यं
तदाभवेत् ॥ २० ॥ क्षत्रियस्यातिवृत्तस्यब्राह्मणेषुविशेषतः ॥ ब्रह्मैवसंनियंतृस्यात्क्षत्रंहिब्रह्मसंभवं ॥ २१ ॥ अद्भ्योग्निर्ब्रह्मतःक्षत्रमश्मनोलोहमुत्थितं ॥ तेषां
सर्वत्रगंतेजःस्वासुयोनिषुशाम्यति ॥ २२ ॥

मिति ॥ ८ ॥ ९ ॥ भवतेहमिति रुचितःसर्वेपिविनिमयायुक्ताः नतुलाभलोभतइत्यर्थः ॥१०॥११॥ प्रजाः वैश्यशूद्रांत्यजाः ॥ १२ ॥
॥ १३ ॥ क्षीणबलोराजाकथमन्यांस्त्रायेतेत्याहद्वाभ्यां दानेनेति ॥ १४ ॥ १५ ॥ यदिताःस्पर्धेरन्तर्हिराजाब्राह्मणानेवाश्रित्यप्रजावशीकुर्यादित्याहद्वाभ्यां राज्ञोपीति ॥ १६ ॥१७ ॥ कालविशेषेसर्वेषा
मपिशस्त्रधारणंयुक्तमित्याह उन्मर्यादेइति ॥ १८ ॥ ब्राह्मणान्द्विषतःक्षत्रियस्यब्रह्मैवपरायणमितिप्रश्नपूर्वकमाह अथेत्यादिना ॥ १९ ॥ नियंतव्यंक्षत्रंब्राह्मणेनेतिशेषः ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥

Digitized by Google